

DAGSINS MEINING

Sýnið varsemi!

Stígur er komin í føroyska búkapin, frættu vit í vikuni. Stjórin á Strandfaraskipum Landsins boðaði í einum fjølmiðli frá, at einin vøkstur hevði verið síðani í vár. Hetta kemst óivað av, at farmaflutningurin er stagneraður, og fólk setast kanska aftur at ferðast. Eisini hava vit frætt, at ferðafólkatalið hjá flog-feløgnum er lækkað alt árið. Hetta sigur kanska ikki so nógv. Vit hava havt stóran vøkstur, og fyrr ella seinri steðgar vøksturin. Tað sigst, at lítið skal til, áðrenn tað sæst aftur á farmaflutninginum. Lækka inntøknurnar nakað, so keypa fólk minni.

Men seinri í vikuni staðfestu Hagtiðindi, at fiskaprisurin er lækkaður munandi í ár. Og tað er meiri álvarsamt. Harafurat kundu Hagtiðindi siga okkum, at nógv verður veitt av smáfisk. Og hetta er eisini álvarsamt. Ti, lótu vit vera við at fiska smáfiskin, kundu vit fingið fleirfalt burtur úr tí smátt-fallandi hýsuni um tvey ár, kundi ein fiskifróðingur upplýsa. Men í sama andadrátti varð lagt afturat, at orsøkin var, at teir góðir árgangir høvdu verið. Tað er at fegnast um. So nú er at vóna, at myndugleikarnir steingja tey øki, har smáfiskurin heldur til.

Lækkandi prisur á fiski og smærri nøgdir siggjast skjótt á ut-flutningstølunum. Í vikuni kundi ein búskaparfróðingur eisini staðfesta, at útflutningurin var minkaður, men at ferð var framvegis á búskapinum, tí innlendska virksemið er stórt. Tað merkir, at vit keypa og byggja enn sum áður. Men hesin “dansur” heldur skjótt uppat, um útflutningurin minkar, tí tað er útflutningurin, sum fær inntøkuna til landið. Eisini skulu vit minnast til, at nógvur fiskur fer óvirkður av landinum, og tað merkir minni virði og minni arbeiði í landinum. Harafurat vita vit, a talifiskur er seldur fyri heldur lágan pris, og at alivinnan hevur verið fyri bakcastið. M.a. av sjúku, og í óveðrið fóru í vár stór virði fyri skeyti.

Hesir veruleikar siga okkum, at vit eiga at vera á varðhaldi búskaparliga. Í hesum døgum verður uppskot til figgjarlóg gjørt í Figgjarmálastýrinum, samstundis sum samgongu-flokkarnir togast um, hvussu útreiðslur og iløgur skulu rað-festast. Eitt er vist, at duga samgonga og andstoða sær ikki hógv nú og binda um heilan fingur – tó uttan at darva menn-ing og framburði – hava vit ikki lært nógv av áttátíurinum.

Nógvar iløgur eru á pappírinum. Ikki minst á sam-ferðsluøkinum. Men tær kunnu saktans bíða, samstundis sum iløgur í trivnaðin hjá fólkinum – í býli, baransing, eldra- og heilsuokið – verða tiknar fram á listanum, sum lands-stýrisfólkarnir nú togast um. Sýnið varsemi meðan tíð er! Prioriterið rætt.

Vælkomin Skotland

Í dag stendur so slagði á Svangaskarði. Vit skulu spæla móti grannatið okkara Skotlandi. Verið hjartaliga vælkominr skotar og landslið tykkara. Hugaligt er tað í hesum døgum at siggia hundarðtals skotar í gotunum. Fótbólturnir visir her sitt fjølbroytta andlit - hvussu hann setir síni merki uttan fyri vøllin. Tað er ein samroynd, at í kjalarvørrinum á fótbóltnum ber til at byggja brýr millum fjóðir og fólk og skal tað vera vón okkara, at føroyingar og skotar fara at koma hvarjurn oðrum meira við. Løgið at tvey fólk, sum eru næstu grannar, í veruleikanum hava so lítið við hvørt annað at gera. Vónandi kunnu Smyril Line, Atlantsflog, Ferðaráð og landsliðið vera við til at menna samvinnuna millum hesar báðar fjóðir. Annars væl vald skilaorð, sum umboð fyri Ferðaráðið hevði í ÚF-samræðu friggjarnorgun. Gott í tykkum. Okkum tørvar slik fólk at skapa forstálsi og vera við til at byggja brýr.

Sosialurin

Sosialurin

Sosialurin
 Stovnaður: 1927
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
jan@socialurin.fo
Blaðstjóri: Eiríkur Lindenskov
eirukur@socialurin.fo
Figgjarleiðari: Jákup Mørk
jakup@socialurin.fo
Tiðindaleiðari: Jústinus
Eidesgaard justinus@socialurin.fo
Marknaðardeild: lysing@socialurin.fo
Jonhard Hammer jonhard@socialurin.fo
Finnbjörg Nattestad finnbjorg@socialurin.fo
Anja Weihe anja@socialurin.fo

VIÐMERKINGAR

Varin figgjjarpolitikkur alneyðugur

Kristina Háfoss

Løgtingskvinnu

Tjóðveldisflokksins

Nú fyrsta figgjjarlógin í hesum valskeiðnum skjótt verður lögð fyri tingið, skal tað vísa seg um veruligur politiskur vilji er fyri, at fremja einar sjálvstöðugar Føroyar í verki. Skal politiska málið fremjast eins og hædd skal takast fyri búskap-arligu støðuni í Føroyum, er tað alneyðugt og eitt krav at iløgukarmurin verður hildin, at rakstrar-útreiðslurnar ikki vaksa meira enn lønarvøksturin og at yvirskotið á figgjjarætlanini veksur ár um ár.

Upphitaður búskapur og iløgutørvur

Ein av stórstu búskaparligu trupulleikunum í løtuni er, at føroyski búskapurin er upphitaður. Hetta visir seg í dag m.a. við manglandi arbeiðsmegi og stórum lønarvøkstri. Tí er tað ein sera óheppin støða, at iløgutørvurin í Føroyum samstundis er ovurstórur, tí øktar iløgur í Føroyum krevja sjálvsagt arbeiðs-megi v.m. Orsøkin til stóra iløgutørvin er sjálvsagt, at iløgustøðgur verður øll kreppuárinu og tí hevur tørvurin verið hareftir sein-astu árinu.

Íløgukarmurin skal haldast í 2003

Men sitandi landsstýri má gera sær púra greitt, at skal peningur verða til støðugar iløgur í framtíðini - sam-bært langtiðarætlanini v.m. - má haldast aftur í hesum døgum. Ein enn meira upphitaður búskapur vil bert geva minni í lands-kassan til iløgur o.a. kom-andi árinu. Av tí, at nýggja Suðuroyarskipið krevur heilar 107 mió. og Lands-sjúkrahusið 35 mió. eru bert góðar 100 mió. kr. eftir

av iløgukarminum á 250 mió. kr. Íalt skulu allar aðrar iløgur sostatt haldast innanfyri karmin á 100 mió. kr. - og hetta er og verður eitt ófrávikiligt krav. Suðuroyarskipið verður bygt uttanlands og ávirkar henda iløgan tí ikki føroyska búskapin í sama mun og aðrar innanlendis iløgur, men hetta er bert at gleðast um í hesum døgum, og eigur iløgukarmurin als ikki at viðkast av hesi orsök.

Rakstrarútreiðslur og raðfestingar

Sum kunnugt varð figgj-arætlanin fyri 2002 ein figgjjarætlan, sum í mangan krevja sjálvsagt arbeiðs-megi v.m. Orsøkin til stóra iløgutørvin er sjálvsagt, at iløgustøðgur verður øll kreppuárinu og tí hevur lunnar harvið lagdir undir einum høgum útreiðslu-støði fyri 2003.

Uppgávvurnar hjá tí al-menna gera, at tað almenna altíð kann nýta meira pen-ing, men tað er av alstórum týðningi, at vit gera okkara til, at almennu rakstrarút-reiðslurnar ikki gerast ov stórar. Hetta kann gerast ein sera tung byrða fyri skattgjaldaran og sam-felagið sum heild - ser-stakliga um verri tíðir koma.

Tí er alneyðugt, at um valt verður at økja rakst-rarútreiðslurnar á einum øki - og hetta er neyðugt,

eitt nú á almanna- og heilsuøkinum - skulu spar-ingar til á øðrum økjum. Lógarbundnu rakstrarút-reiðslurnar vaksa óivað og tí skal peningur sparast aðrastaðni, helst við lógar-broytingum, tí rakstrarút-reiðslurnar mugu ikki øk-jast meira enn lønarvøkst-urin í 2003 - í mun til val-árið 2002. Best hevði verið um rakstrarútreiðslurnar als ikki vuksu í krónur og oyrum, men hetta verður óivað tørført at fremja í verki.

Økt yvirskot á hvørjum ári

Samgonguskjalið staðfestir eisini heilt klárt, at yvir-skotið á figgjarlóg landsins skal vaksa á hvørjum ári í hesi valskeiðnum. Alt ann-að vildi eisini verið í and-søgn við sjálvbjargniskós-ina, og tí skal hesin setn-ingur haldast til fullnar. Yvirskotið fyri 2002 verður væntandi 100-150 mió. kr. og má tí virkast fyri, at

viirskotið fyri 2003 gerst størri enn hetta.

Politiska og búskaparliga frælsið

Tá fólkaatkvøðan um fø-royskt fullveldi varð avlýst á vári 2001, valdi føroyska stjórnarvaldið at vinna fø-oyingum búskaparliga og umsitingarliga frælsið, áðrenn politiska frælsið varð vunnið. Hetta setur eitt nú stór krøv til komandi figgjjarlóg - og skal tað nú vísa seg, hvørt nakar veru-ligur politiskur vilji er til at ganga hesa sjálvbjargnis-leið.

Landsstýrið hevur sett sær sum mál at fremja fø-royskt sjálvbjargni í verki. Samstundis bera búi búskapartekin boð um, at vit í hesum døgum skulu verða varin við, at seta meira ferð á búskapin.

Tí er alt sum talar fyri, at ein varin figgjjarpolitikkur má og skal fremjast komandi árinu.

Tøkk

Hervið vilja vit siga hjartaliga takk til øll tykkum mongu, sum sýndu samkenslu, tá ið okkara elskaða kona, mamma, vermma og omma

Dinna Hermannsdóttir

doydøi og varð jarðað.

Tøkk til tann stóra skara, sum fylgdi henni til hennara seinasta hvíldarstað. Tøkk til tykkum á B7, prestin Sonju Klein fyri vøkru og troystarríku orð, sangarar og øll onnur, sum komu inn á gólvíð, ringdu, skrivaðu og sendu blómur og kransar.

<i>Familjunnar vegna</i>
Sjúrður
Ingi, Birgit, Kári og Heri

Lýsingar	
Freistir:	Tekstlýsingar Størri lýsingar Lýsingartorgið Heilsanir
Týsdagsblaðið	Mán.kl. 10
Mikudagsblaðið	Týs. kl. 10
Hósdagsblaðið	Mik. kl. 10
Fríggjadagsblaðið	Hós. kl. 10
Leygardagsblaðið	Frí. kl. 10
Størri lýsingar, sum nógvar arbeiði stendst av, mugu vera inni í góðari tíð og áðrenn ásettú freistir.	
Framhjápláss má umbiðjast í góðari tíð.	
Stødd:	
Ein heil síða í Sosialinum er 254 mm breið og 346 mm í hædd. Breiddin á einum teigi er 39mm og rúmið millum teigarnar er 4mm.	

Innsent tilfar
Fult navn skal vera undir innsendum tilfari. Innsendar greinar, har blaðleiðsl-an ikki er kunnað um bústað og telefonnummar, verða ikki settar í blaðið.

VIÐMERKINGAR

Yvirtøkan av fólkakirkjuni

Heðin Zachariasen

løgtingsmaður fyri

Fólkaflokkin

hevði tað verið ein sigur fyri málið viðvíkjandi fólkakirkjuni.

Fólkakirkjan er í dag ein trygg og vælverkandi kirkja. Tað skal kirkjan eisini framhaldandi verða, tá ið fólkakirkjan í framtíðini verður føroysk. Vit eiga at yvirtaka fólkakirkj-una, og vit eru eisini førir fyri tí. Vit skulu skipa so fyri, at fólkakirkjan verður ein góð og trygg kirkja fyri allar føroyingar, eisini í framtíðini.

Tá eg hugsi um yvirtøku av fólkakirkjuni siggi eg ikki, at kirkjugongdin verð-

hevði tað verið ein sigur fyri málið viðvíkjandi fólkakirkjuni.

Fólkakirkjan er í dag ein trygg og vælverkandi kirkja. Tað skal kirkjan eisini framhaldandi verða, tá ið fólkakirkjan í framtíðini verður føroysk. Vit eiga at yvirtaka fólkakirkj-una, og vit eru eisini førir fyri tí. Vit skulu skipa so fyri, at fólkakirkjan verður ein góð og trygg kirkja fyri allar føroyingar, eisini í framtíðini.

Tá eg hugsi um yvirtøku av fólkakirkjuni siggi eg ikki, at kirkjugongdin verð-

ur nakað broytt frá tí degi at kirkjan er yvirtikin. Einasti munurin verður, at kirkjan er á føroyskum hondum og löggávan føroysk.

Eg eri ikki samdur við

Annlis Bjarkhamar í, at vit bara skulu yvirtaka kirkj-una og so regulera og gera lógir aftaná. Vit mugu gera

nýggjar lógir ella yvirtaka lógirnar samstundis sum kirkjan verður yvirtikin.

Hesi viðurskiftini eiga at verða púra greið, tá ið yvirtøkan fer fram, so at allir føroyingar vita, hvat tað kemur at siga í tí dag-

liga, tí vit kenna kirkjuna sum hon er idag.

Umframt sínar kirkjuligu uppgávur, hevur fólkakirkj-an nakrar uppgávur, sum eg meti at vit øll eiga at gjalda fyri. Eingin orsök er til at flyta hesar uppgávur frá fólkakirkjuni, tí at kirkjan verður føroysk. Vit hava heldur ikki høyr t nakað um, at tær uppgávur, sum í dag liggja hjá kirkjuni, ikki hava verið noktandi. Har-afturimóti haldi eg, at hetta hevur verið ein vælvirkandi

skipan og meini tí, at hesar uppgávur framhaldandi eiga at liggja hjá kirkjuni. Um so verður, at uppgávur-nar skulu flytast frá kirkj-uni, er vandi fyri, at vit skulu hava nýggjan skriv-stovubygning og seta fleiri fólk í starv. Sum nú er, ligg-ur hetta arbeiði væl skipað runt alt landið so nær borgarnum, sum tað kann verða. Tá talan er um, hvat hesar uppgávur kosta, kundi verið skilagott at kanna hetta, soleiðis at allir føroyingar vita, hvat vit gjalda fyri, tá talan er um fólkakirkjuna.

Fólkakirkjan verður í dag goldin yvir skattin og tað meini eg at hon fram-haldandi eigur at verða.

Spurningurin er so, um skipanin, sum hon er idag, har ein partur verður goldin sum kirkjuskattur, heldur fram, ella um útreiðslurnar skulu bítast øðrvísi, tá ið fólkakirkjan er vorðin føroysk.

Fyribyrgja misnýtslu av øðrum rúсандin evnum, sýnist tíverri alt ov lítil áhugi vera í, at verja tey ungu ímóti religiøsum humbukki. Tað syndarliga er oftani, at tá hesi ungu einaferð rakna við aftur, eftir at hava gingið drukkin í fleiri ár av ‘spiritus sankti’ (heilagum anda), so koma timburmenninir, og viður-kenningin av, at hava søplað fleiri ár burtur í einari menningsleysari fantasi-tilveru.

Tað munnu neyvan vera serliga nógvir føroyingar sum gleðast um, at hava hendan Moses á vitjan. Religiøsir fanatikarar hava tað við ikki at respektera aðrar, og í flestu førum, nógv sunnari lívsáskoðanir enn teirra egnu. Um iðin-skapurin til at missionera hevði verið proportionalur við dygdina í eini lívs-áskoðan, so er ongín ivi um, at ISLAM hevði meg-að verið mett sum tann rættasta lívsáskoðanin.

Men veruleikin er nokk ein heilt annar - at tess iðnari summi eru til at missionera, tess ivasamari er tað, hvussu beinari leið hesi fólkinu eru á, og hvussu væl tey hvíla í sær sjálvum. Áhugavert hevði verið, um t.d. Gallup hevði kunnað gjort eina kanning sum vísti okkum, hvussu stórus prosentpartur av øll-um føroyingum í veruleik-anum ynskja religiøsan ør-skap í Føroyum.

Hvat er tryggari nú?

Lisbeth L. Petersen

Sambandsflokkurin

Í sambandi við viðgerð-ina av fyrispurningi týs-dagin um yvirtøkuna av fólkakirkjuni, skal bein-anvegin verða sagt, at svarið als ikki var nokt-andi fyri meg sum spyrj-ara.

Ein orsök til spurningin var framferðarhátturin, sum eftir øllum brøgdum **Tjóðveldisflokkurin** tykist standa fyri, samb. tí sum fram kom undir og aftaná orðaskiftið.

Samgongulimir úr øð-um flokkum søgdu seg ikki vita, hvussu fram var farið, og svarið frá lands-stýrskvinnuni samsvar-aði ikki við tað okkara kirkjumyndugleikar siga.

Landsstýrskvinnan segði, at avvarðandi myndugleikar eru tiknir við uppá ráð, meðan hetta verður avsannað frá fleiri síðum av teim, sum talan er um.

Ein orsök til fyrisprun-gingin var eisini tann ótryggleiki sum valdar, og konketru spurning-arnir vóru ikki svaraðir.

Onki greitt svar
Tá bæði Annlis Bjark-hamar og nú eisini Krist-ina Háfoss í fjølmiðl-unum eru sannfórdar um, at alt verður so gott og trygt, og ikki skilja at øll onnur ikki hugsa tað sama, tí nú verður alt í føroyskum hondum, so er tað so grunt og ófull-figgjað svar og støðu-takan, at orð ikki finnast fyri tí.

Hvussu fer lógarverkið at siggia út? Hvør fær høvuðsábyrgðina av fólkakirkjuni? Verður tað ein fólkakirkja ella frí-kirkja? varð m.a. spurt, men eingin av hesum spurningum varð svarað-ur.

Óðamannaverk
Kann ikki lata vera við at hugsa um hina lands-stýrskvinnuna, sum eis-ini tosaði um at alt bleiv

Yvirtøkan
Tá løgmaður nú sigur, at sjálvt Sambandsflokkurin tekur undir við yvir-tøkuni, so skal eg boða frá, eins og eg gjordi tað undir orðaskiftinum, at tað verður ikki undir slik-um umstøðunum, at løgmaður skal venta sær undirtøku frá flokkinum.

Sambandsflokkurin hevur sagt, at verður alt væl og virðiliga fyrireik-að, allir partar tiknir við í arbeiðið, so vit vita hvat vit gera og hvat vit yvirtaka, og eru figgjjar-ligar umstøður til tess, so kunnu vit taka undir við tí, og hesa støðu halda vit fast við, men eg vil eisini leggja dent á, at **ongar av hesum treytum eru uppfylltar**.

Óðamannaverk
Kann ikki lata vera við at hugsa um hina lands-stýrskvinnuna, sum eis-ini tosaði um at alt bleiv

Tað verður hervið kunngjørt, at okkara góða mamma, vermma, omma og langomma

Jenny Lamhauge
Tórshavn
andaðist friggjamorgunin 6. september 79 ára gomul.

Fyri tey avvarðandi
Eyðfinn, Berghild og Fía